

Türkiye Cumhuriyeti ve diğer Müttefik Devletler ile Japonya arasında imzalanan Barış Andlaşması ile eki Protokolün ve iki Beyannamenin onanması hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilân : 17 . V . 1952 - Sayı : 8112)

No.
5935

Kabul tarihi
12 . V 1952

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ve diğer Müttefik Devletler ile Japonya arasında San - Fransisko'da 8 Eylül 1951 tarihinde imzalanan Barış Andlaşması ile eki Protokol ve iki Beyanname onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

14 Mayıs 1952

JAPONYA İLE BARIŞ ANDLAŞMASI

Müttefik Devletler ve Japonya, bundan sonra aralarındaki münasebetlerin, hükümlerine sahip eşitler sıfatıyla, müşterek refahlarını geliştirmek ve milletlerarası barış ve güvenliği idame etmek için dostane ortaklık içinde iş birliği yapan milletler arasındaki münasebetler haline gelmesine karar verdikleri ve dolayısıyla aralarında harp hali bulunması neticesi olarak hâlâ muallakta kalan meseleleri tesviye edecek bir Barış Andlaşması akdini istedikleri cihetle;

Japonya, kendi hesabına, Birleşmiş Milletler üyeliği için müracaatta bulunmak ve her türlü ahval ve şerait içinde Birleşmiş Milletler Anayasası prensiplerine uymak, milletlerarası insan hakları beyannamesinin gayelerini gerçekleştirmeye çalışmak. Japonya dâhilinde Birleşmiş Milletler Anayasasının 55 ve 56 ncı maddelerinde tarif edildiği ve teslimden sonraki Japon mevzuatıyla esasen bağlanıldığı şekilde istikrar ve refah şeraitini meydana getirmeye uğraşmak ve hususi ve umumi ticaret ve alış - verişte milletlerarasında kabul edilen dürüstlük teamüllerine uymak niyetinde olduğunu beyan ettiği cihetle,

Müttefik Devletler, Japonya'nın bundan önceki fıkrada izah olunan niyetlerine hüsnü kabul gös-
terdikleri cihetle;

Müttefik Devletler ve Japonya işbu Barış Andlaşmasını akdetmeye karar vermişler ve buna bina-
en aşağıda imzaları bulunan salâhiyetli temsilcilerini tâyin etmişlerdir. Mumaileyhim usulüne mu-
vafık bulunan salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra, aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmış-
lardır:

Fasıl : I

Barış

Madde — 1.

a) Japonya ile Müttefik Devletlerden her biri arasındaki harp haline, işbu Andlaşmanın Ja-

ponya ile ilgili Müttefik Devlet beyninde 23 ncü maddede meşrut kılındığı şekilde, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren son verilir.

b) Müttefik Devletler, Japon Milletinin Japonya ile kara suları üzerindeki tam egemenliğini kabul ederler.

Fasıl : II

Toprak

Madde — 2.

a) Japonya, Kore'nin bağımsızlığını tanıyarak, Quelpart adaları, Port Hamilton ve Degelet dâhil olmak üzere, Kore üzerinde bütün hak, iddia ve metalipten vazgeçer.

b) Japonya, Formoza ve Pescadores üzerinde bütün hak, iddia ve metalipten vazgeçer.

c) Japonya, Kuril adaları üzerinde ve Sakhalin'in, mücavir adalarla beraber, 5 Eylül 1905 tarihli Portsmouth Andlaşması gereğince Japon hükümlerine altına giren kısmı üzerinde bütün hak, iddia ve metalipten vazgeçer.

d) Japonya, Milletler Cemiyeti sistemi ile ilgili bulunan bütün hak, iddia ve metalipten vazgeçer ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin, evvelce Japon mandası altında bulunan Pasifik adalarına vesayet sistemini teşmil eden 2 Nisan 1947 tarihli kararını kabul eder.

e) Japonya, Japon tebaasının faaliyetinden veya başka bir sebepten doğan Güney Kutbu bölgesinin her hangi bir kısmı üzerinde her hangi bir hak, iddia veya menfaat taleplerinden vazgeçer.

f) Japonya, Spratley adaları ile Paracel adaları üzerinde bütün hak, iddia ve metalipten

Madde — 3.

Japonya; 29 derece Kuzey arzının Güneyindeki Nansei Shote (Ryukyu adaları ile Daito adaları dâhil), Sofu Gan'ın Güneyindeki Manpo Shoto (Bonin adaları, Rozario adası ve Volcano adaları dâhil) ve Parece Vela ve Marcus adasını, idare eden yegâne otorite Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, kendi vesayet sistemi altına alması için Birleşmiş Milletlere Amerika Birleşik Devletleri tarafından yapılacak her hangi bir teklifi destekliyecektir. Böyle bir teklif yapılmasına ve öyle bir teklife müsteniden müspet bir teşebbüse geçilmesine değin, Amerika Birleşik Devletlerinin, bu adaların, karasuları dâhil, arazisi ve sakinleri üzerinde her türlü idari, teşriî ve kazai salâhiyetleri kullanmaya hakkı olacaktır.

Madde — 4.

a) Bu maddenin b fıkrasının hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Japonya'nın ve Japon tebaasının ikinci maddede sözü geçen bölgelerdeki emvali üzerinde yapılan tasarruflar ile onların mezkûr bölgeleri halen idare eden makamlara ve oralarda mukim olanlara (hükmi şahıslar dâhil) karşı, borçlar da dâhil olmak üzere, ileri sürecekleri metalibat ve Japonya'da mezkûr makam ve şahısların Japonya'ya ve Japon tebaasına karşı, borçlar da dâhil olmak üzere, ileri sürecekleri metalibat Japonya ile bu makamlar arasında hususi anlaşmalara mevzu teşkil edecektir. Müttefik devletlerden her hangi birinin veya tebaasının 2 nci maddede zikredilen bölgelerdeki malları, idare eden makam tarafından şayet şimdiye kadar geri verilmemişse halen buldukları durumda geri verilecektir. (Bu andlaşmada «tebaa» tâbiri daima hükmi şahıslara da şâmindir).

b) Japonya, 2 nci ve 3 ncü maddelerde sözü geçen bölgelerin her hangi birinde Amerika Birleşik Devletleri askerî idaresi tarafından veya bu idarenin direktifleri gereğince Japonya'nın veya Japon tebaasının emlakı üzerinde yapılan tasarrufların muteber olduğunu kabul ve tasdik eder.

c) Japonya ile işbu Andlaşma gereğince Japon kontrolünden çıkarılmış toprakları birbirine bağlayan Japon malı denizaltı kablolar müsavi surette taksim edilerek, Japonya kendi toprağı üzerindeki istasyon ile kablonun mültesik yarısını ve Japonya'dan ayrılan ülke de kablonun geriye kalan kısmı ile buna bağlı terminal tesisatını alıkoacaktır.

Fasıl : III

Güvenlik

Madde — 5

a) Japonya, Birleşmiş Milletler Anayasasının 2 nci maddesinde tasrih edilen vecibeleri ve bunlardan bilhassa:

(i) Milletlerarası ihtilâflarını muslihane vasıtalarla ve milletlerarası barış, güvenlik ve adaleti tehlikeye düşürmeyecek şekilde hal ve fasletmek;

(ii) Milletlerarası münasebetlerinde gerek her hangi bir devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı, ve gerek Birleşmiş Milletler gayelerine aykırı olan başka her hangi bir şekilde, cebir tehdidinden veya istimalinden kaçınmak;

(iii) Birleşmiş Milletler Teşkilâtının Anayasa gereğince giriştiği her hangi bir teşebbüste ona her türlü yardımda bulunmak ve aleyhinde Birleşmiş Milletlerce önleyici veya zecrî tedbir alın her hangi bir Devlete yardımdan çekinmek;

Hususundaki vecibeleri kabul eder.

b) Müttefik Devletler, Japonya ile olan münasebetlerinde Birleşmiş Milletler Anayasasının 2 ci maddesi prensiplerine göre hareket edeceklerini teyit ederler.

c) Müttefik Devletler, kendi hesaplarına, Japonya'nın, hükümranlığa sahip bir millet sıfatıyla, Birleşmiş Milletler Anayasasının 51 nci maddesinde zikri geçen münferit veya kolektif müdafai nefs hakkı tabiisine sahip bulunduğunu ve Japonya'nın kendi ihtiyariyle kolektif emniyet anlaşmalarına girebileceğini kabul ederler.

Madde — 6

Müttefik Devletlerin bütün işgal kuvvetleri, işbu Andlaşma yürürlüğe girdikten sonra mümkün olduğu kadar erken bir tarihte ve her halü kârda yürürlüğe girişini mütaakıp en geç 90 gün içinde Japonya'dan geri çekileceklerdir. Ancak bu hüküm, bir taraftan Müttefik Devletlerden biri veya birkaçı ve diğer taraftan Japonya arasında yapılmış veya yapılabilecek olan iki tarafli veya çok tarafli Anlaşmalar gereğince veya bu gibi Anlaşmalar neticesinde Japon topraklarında yabancı silâhli kuvvetler yerleştirilmesine veya alıkonulmasına mâni olmayacaktır.

b) 26 Temmuz 1945 tarihli Potsdam Beyanamesinin Japon askerî kuvvetlerinin yurtlarına iadesine mütaallik 9 ncu maddesi hükümleri henüz tamamen uygulanmadığı nispette, yerine getirilecektir.

c) İşgal kuvvetlerince kullanılmak üzere verilmiş olup işbu Andlaşmanın yürürlüğe girmesi sırasında mezkûr kuvvetler elinde bulunan bütün Japon enlâki, mukabilinde henüz tazminat ödenmemiş ise, karşılıklı rıza ile başka anlaşmalar yapılmadığı takdirde, aynı doksan günlük süre içinde Japonya Hükümetine iade edilecektir.

Fasıl : IV

Siyasi ve iktisadi hükümler

Madde — 7

Müttefik Devletlerden her biri, kendisi ile Japonya arasında işbu Andlaşmanın yürürlüğe girme-

sini kovalayan bir sene içinde, Japonya ile harbden evvel yaptığı iki taraflı anlaşma veya anlaşmalardan hangilerinin yürürlükte kalmasını veya yenilenmesini istediğini Japonya'ya bildirecek ve bu suretle gösterilen andlaşma veya anlaşmalar, işbu Andlaşmaya mutabakatı temin için lâzımgelebilecek tadilat yapılmak şartıyla, yürürlükte kalacak veya yenilenecektir. Bu suretle bildirilen andlaşmalar ve anlaşmalar bildiri tarihinden üç ay sonra yenilenmiş veya yürürlükte kalmış sayılacak ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtı kâtipliği nezdinde tescil ettirilecektir. Japonya'ya bu yolda bildirilmeyen bütün bu kabül andlaşma ve anlaşmalar feshedilmiş sayılacaktır.

b) Bu maddenin (a) fıkrası gereğince yapılan her hangi bir bildiri, bunu yapan devletin, milletlerarası münasebetlerinden sorumlu olduğu her hangi bir ülkeyi bir Andlaşma veya anlaşmanın yürürlük alanından veya yenilenmesinden istisna edebilir ve bu istisna, hükümden sâkit olacağı hakkında Japonya'ya bilgi verildiği tarihten üç ay sonraya kadar yürürlükte kalır.

Madde — 8.

a) 1 Eylül 1939 da başlıyan harb haline son vermek için Müttefik Devletlerce bugün akdedilen veya bundan sonra aktebilecek olan bütün Andlaşmaların ve keza barışı iade etmek için veya bu gaye ile ilgili olarak Müttefik Devletlerce yapılan bütün sair anlaşmaların muteberliğini Japonya tamamiyle kabul edecektir. Japonya eski Milletler Cemiyeti ile Adalet Divanının tasfiyesi için yapılan anlaşmaları da keza kabul eder.

b) Japonya, 10 Eylül 1919 tarihli St. Germain - en - Laye Uzlaşmalarını ve 20 Temmuz 1936 tarihli Montreux Boğazlar Anlaşmasını imzalayan bir devlet olmasından ve 24 Temmuz 1923 te Lozan'da Türkiye ile imzalanan Barış Andlaşmasının 16 ncı maddesinden doğabilecek bütün hak ve menfaatlerinden feragat eder.

c) Japonya; Almanya ile alacaklı Devletler arasındaki 20 Ocak 1930 tarihli Anlaşma ile, 17 Mayıs 1930 tarihli Manda Anlaşması dâhil olmak üzere, bunun eklerinden Milletlerarası Tediye Bankasına dair 20 Ocak 1930 tarihli Uzlaşma ve Milletlerarası Tediye Bankası İçtüzüğü gereğince edindiği bütün hak, iddia ve menfaatlerden feragat ettiği gibi, mezkûr Anlaşmalardan doğan bütün vecibelerden ibra edilir.

Japonya bu fıkrada zikri geçen hak, iddia ve menfaatlerden feragat ettiğini işbu Andlaşmanın ilk yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde Paris'de Dışişleri Bakanlığına bildirecektir.

Madde — 9.

Japonya; balıkçılığın tanzim veya tahdidine ve açık denizlerdeki balık avlama sahalarının korunması ve geliştirilmesine mütaallik hükümleri ihtiva eden iki taraflı veya çok taraflı anlaşmalar akdi için arzu eden Müttefik Devletlerle kısa zamanda müzakerata girişecektir.

Madde — 10.

Japonya, 7 Eylül 1901 de Pekin'de imzalanan Nihaj Protokolün ve bu Protokolü tamamlayan bütün ek nota ve belgelerin hükümlerinden doğan bütün menfaat ve imtiyazlar dâhil olmak üzere, Çin'deki tekml hususi hak ve menfaatlerden feragat eder, ve Japonya'ya taallûku bakımından mezkûr Protokol ile zeyiller, nota ve belgelerin ilgasını kabul eder.

Madde — 11.

Japonya, Uzak - Şark Milletlerarası Askerî Mahkemesinin ve gerek Japonya'da gerekse dışında bulunan diğer Müttefik harb suçları mahkemelerinin kararlarını kabul ettiği gibi, Japonya'da hapsedilen Japon tebaası hakkında bunlarca hükmolunan cezaları infaz ettirecektir. Bu kabül mahpusların affı cezalarının indirilmesi ve meşruten tahliyeleri yetkisi ancak ceza hükmünü veren Hükümetin veya Hükümetlerin kararı ile ve Japonya'nın tavsiyesi üzerine kullanılabilir. Uzak - Şark Milletlerarası Askerî Mahkemesi tarafından mahkûm edilen şahıslar hakkında bu yetki an-

cak mahkemede temsil edilen hükümetlerin çoğunluk kararı ile ve Japonya'nın tavsiyesi üzerine kullanılabilir.

Madde — 12.

a) Japonya; Müttefik Devletler ile arasındaki iktisadi, bahri ve ticari münasebetleri kararlı ve dostane bir esasa bağlamak üzere, bunlardan her biri ile anlaşmalar veya anlaşmalar akdi için yakın zamanda müzakerata girmeye hazır bulunduğunu beyan eder.

b) Bu yoldaki Andlaşma veya anlaşmaların akdine değin Japonya, işbu Andlaşmanın ilk yürürlüğe girmesinden itibaren dört yıllık bir süre içinde,

(I) Müttefik Devletlerden her birine ve bunların tebaasına, mahsullerine ve gemilerine,

(i) Eşya ithal ve ihracından veya bununla ilgili olarak alınan gümrük resimleri harçları, tahditler ve sair ahkâm hususunda en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi;

(ii) Deniz nakliyat, denizde seyrüsefer ve ithal malları hususunda ve âdi ve hükmi şahıslarla bunların menfaatlerine karşı vergilerin tarh ve cibayetine, mahkemelere giriş hakkına, anlaşmalar akdine ve bunların yerine getirilmesine, maddi olsun olmasın her türlü mülkiyet hakkına, Japon Kanunu gereğince teşkil edilen hükmi şahıslara iştirake ve umumiyetle her çeşit iş ve mesleki faaliyet icrasına mütaallik bütün hususlara şâmil bulmak üzere millî muamele yapacaktır;

(2) Japon Devleti ticari teşebbüslerinin haricî mubayaa ve satışlarının munhasıran ticari mülahazalara dayanmasını sağlayacaktır.

c) Ancak, Japonya, yalnız bir Müttefik Devletin her hangi bir hususta kendisine millî muamele veya en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi yaptığı nisbette bu Müttefik Devlete millî muamele veya en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesi yapmaya mecbur olacaktır. Yukarıdaki cümlede denmiş olunan mütekabiliyet; bir Müttefik Devletin anavatan dışındaki bir ülkesinin mahsulleri, gemileri, hükmi şahıslarıyla o ülkede ikamet eden hakiki şahıslar ile, Federal Hükümete sahip bir Müttefik Devletin bir eyalet veya vilâyetinin hükmi şahıslarıyla o eyalet veya vilâyette mukim hakiki şahıslar için, Japonya'ya bu ülke, eyalet veya vilâyette yapılan muameleye göre tâyin edilecektir.

d) İşbu maddenin tatbikinde devletin alacağı ayırıcı bir tedbir, bunu ittihaz eden tarafın ticaret anlaşmalarında mütat olarak şart koşulan bir istisnaya yahut mezkûr tarafın hariceteki malî durumunu nakliyat ve seyrüsefer hususları müstesna, tediye muvazenesini korumak ihtiyacına veya mezkûr tarafın havati güvenlik menfaatlerini idame etmek ihtiyacına dayanıyorsa, vevahut mevcut şartlara uygun olup keyfi veya ölçüsüz şekilde tatbik edilmemekte ise, bu tedbir millî muameleye veya en ziyade müsaadeye mazhar millet muamelesine avkırı sayılmıyacaktır.

e) Japonya'nın bu maddede sayılan vecibeleri, işbu Andlaşmanın 14 nci maddesi ile Müttefiklere tanınan haklardan müteessir olmayacaktır; keza, bu maddenin hükümleri Andlaşmanın 15 nci maddesi gereğince Japonya tarafından deruhde edilen taahhütleri tahdit eder gibi telâkki edilmeyecektir.

Madde — 13.

a) Japonya, milletlerarası sivil hava nakliyatına mütaallik iki taraflı veya çok taraflı anlaşmalar akdi için bir veya daha fazla müttefik devletin talebi üzerine, o müttefik devlet veya devletler ile kısa bir zaman içinde müzakerata girişecektir.

b) Bu yolda bir anlaşma veya anlaşmalar akdine değin Japonya, işbu Andlaşmanın ilk olarak yürürlüğe girmesinden itibaren dört yıllık bir süre içinde Andlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihte bu devletlerden her hangi birinin hava nakliyatı hakları ve imtiyazları hususunda faydalandığından daha az müsait olmıyan bir muamele usulünü böyle bir devlete teşmil edecek ve hava servislerinin işletilmesi ve geliştirilmesi hususunda tamamiyle eşit imkânlar verecektir.

c) Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasınının 93 nci maddesi gereğince işbu Anlaşmaya taraf olmasına değin, Japonya mezkûr Anlaşmanın Milletlerarası uçak seyrüseferine mahsus hüküm-

lerini uyguluyacak ve Anlaşma şeraiti gereğince Anlaşmaya ek olarak kabul edilen standartları, kaideleri ve usulleri tatbik edecektir.

Fasıl : V

Metaliş ve emlak

Madde — 14.

a) Harb esnasında sebebiyet verdiği zarar ve ıstıraba karşı Japonya'nın Müttefik Devletlere tazminat ödemesi lâzımgeldiği kabul edilmektedir. Ancak, Japonya'nın yaşayabilecek kabiliyette bir ekonomi idame etmesi istendiği takdirde, Japon kaynaklarının bu zarar ve ıstırabı tamamen telâfi etmeye ve aynı zamanda diğer vecibeleri yerine getirmeye halen yetmediği de keza kabul edilmektedir.

Bu sebeple,

1. Japonya bugünkü toprakları Japon kuvvetleri tarafından işgal edilerek Japonya tarafından zarara uğratılan Müttefik Devletlerden arzu edenlerle Japon milletinin hizmetlerini, istihsal, aynen tazmin ve sair mesai şeklinde işbu Müttefik Devletlerin emrine vermek suretiyle yapılan zararın tazmini masraflarını karşılamaya yardım etmek üzere, kısa bir müddet içinde müzakerata girişecektir. Bu kabil anlaşmalar sayesinde diğer Müttefik Devletlere munzam külfetler yükletilmesinin önüne geçilecek ve hammaddelerin işlenmesi gereken hallerde Japonya'yı döviz külfeti altında bırakmamak için, bu maddeler sözü edilen Müttefik Devletlerce sağlanacaktır

2. (I) Aşağıdaki II. tâli fıkranın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, müttefik Devletlerden her biri :

(a) Japonya'nın ve Japon tebaasının;

(b) Japonya ve Japon tebaası nam ve hesabına hareket eden şahısların, ve;

(c) Japonya'nın veya Japon tebaasının sahip bulunduğu veya kontrol ettiği müesseselerin;

İşbu Andlaşma ilk defa yürürlüğe girdiği anda kendi kazasına tâbi bulunan bütün mal hak ve menfaatlerine el koymak, bunları alakoymak, tasfiye etmek veya başka şekilde kullanmak hakkına sahip bulunacaktır. İşbu tâli fıkrada mezkûr mal, hak ve menfaatler; halen bloke edilmiş veya müttefik Devletlerin düşman emlakı idarelerinin emaneti, tasarrufu veya kontrolü altında olup işbu alacaklar mezkûr makamların kontrolü altına geçtiği zaman yukardaki a, b, ve c bentlerinde zikri geçen hakiki veya hükmi şahıslardan her hangi birine ait bulunan yahut namına muhafaza veya idare edilen mal, hak ve menfaatleri de ihtiva etmektedir.

II - Yukardaki I. tâli fıkranın hükmüne;

(i) Harb süresince tahditlere tâbi tutulan ve işbu Andlaşmanın ilk yürürlüğe girdiği tarihte üzerlerinden bu tahdidat kaldırılmamış olan mallar müstesna olmak üzere; ilgili Hükümetin müsaadesiyle, Müttefik Devletlerden birinin harb esnasında Japonya'ca işgal edilmemiş ülkesinde ikamet eden Japonya'lı hakiki şahısların malları;

(ii) Japon Hükümetinin malı olup diplomatik veya konsüler hizmetler için kullanılan gayrimenkul mallar, mefruşat ve istimal mahalli itibariyle nakledilmez eşya ile Japon Diplomatik ve Konsüler personelinin malı olup diplomatik veya konsüler vazifelerin ifası için normal olarak lüzumlu bulunan ve gelir sağlayacak mahiyette olmıyan bütün mefruşat, malzeme ve zati eşya;

(iii) Dinî kurullara veya özel hayır müesseselerine ait olup munhasıran dinî veya hayıra mâtuf maksatlar için kullanılan mallar;

(iv) Bir Müttefik Devlet ile Japonya arasında 2 Eylül 1945 ten sonra ticari ve malî münasebetlerin iadesi neticesinde, bu memleketin kanunlarına aykırı muameleler yüzünden olmamak kaydıyla, ilgili Müttefik Devletin kaza yetkisine girmiş bulunan mal, hak, ve menfaatler;

(v) Japonya'nın ve tebaasının yalnız değeri Japon parasiyle ifade olunan tahvilâtına munhasır olmak şartıyla; Japonya'nın ve Japon tebaasının tahvilâtı ile Japonya'da kâin maddi de-

ğerler üzerinde her hangi bir hak, iddia veya menfaat, Japon mevzuatı gereğince kurulmuş teşebbüslerdeki bütün menfaatler veya böyle bir hak, iddia veya menfaati belirten belgeler girmeyecektir.

III - Yukarıdaki (i) den (v) e kadar olan istisnalarda sayılan mallar, muhafaza ve idareleri için makul tazminat ödenmesi kaydı ile iade edilecektir. Bu mallardan her hangi biri tasfiye edilmişse, bu muameleden hâsıl olan meblâğ malın yerine ilgiliye ödenecektir.

IV - Yukarıdaki I. tali fıkrada el koymak, alakoyamak, tasfiye veya başka bir suretle bu mallar üzerinde tasarruf etmek hususunda tanınan hak, ilgili Müttefik devletin kanunlarına tevfiikan kullanılacak ve sahipleri de ancak bu kanunların kendisine verdiği hakları haiz olacaktır.

V - Müttefik devletler, Japon alâmeti farikaları ile edebî ve güzel sanatlar mülkiyet haklarına, her memlekette cari olan şartların imkân verdiği en müsait esasa göre muamele yapmak hususunda mutabıktırlar.

b) İşbu Andlaşmada aksine bulunan hükümler müstesna; Müttefik devletler, tekmil tazminat taleplerinden, harb hareketleri esasında Japonya'nın ve Japon tebaasının aldıkları her hangi bir tedbirden doğan, kendilerine ve tebaalarına ait başka taleplerden veya işgalin vasıtasız askerî masraflarına ait taleplerinden vezgeçerler.

Madde — 15.

İşbu Andlaşmanın ilgili Müttefik devlet ile Japonya arasında yürürlüğe girmesinden itibaren dokuz aylık bir süre içinde vâkı olacak her hangi bir müracaat üzerine Japonya; işbu müracaatın yapılmasını takip eden altı ay zarfında, Müttefik devletlerden her biri ile tebaasının 7 Aralık 1941 ile 2 Eylül 1945 tarihleri arasında her hangi bir zamanda Japonya'da bulunan maddi ve gayri maddi mülkleri ile buradaki her türlü hak veya menfaatleri tamamen geri verecektir; meğer ki, mal sahibi bunlar hakkında cebir veya hileye maruz kalmaksızın serbestçe bir tasarrufta bulunmuş olsun. Söz konusu mülkler harb dolayısıyla terettüp edebilecek olan her türlü masraf ve mükellefiyetten azade olarak ve iadesi için hiçbir bedel alınmaksızın geri verilecektir. İadesi için, tâyin edilen mühlet zarfında mal sahibi tarafından veya mal sahibi namına veya mumaileyhin Hükümeti tarafından müracaat vâkı olmamış bulunan emval üzerinde Japonya Hükümeti tensip edeceği şekilde tasarrufta bulunabilecektir. 7 Aralık 1941 tarihinde Japonya dâhilinde bulunan, fakat iade edilemeyecek veya harb neticesi olarak zarar veya hasara uğramış olan mallar için Japonya Kabinesince 13 Temmuz 1951 de tasvip olunan, Müttefiklere ait malların tazminine mütedair kanun tasarısında derpiş olunan şartlardan daha az müsait olmıyan şerait dairesinde tazminat ödenecektir.

b) Harb esnasında ihlâl edilmiş olan sınai mülkiyet hakları hususunda Japonya, Müttefik Devletlere ve tebaalarına, bu tebaanın gösterilen süreler içinde gereken müracaatları yapmış olması şartıyla, 1 Eylül 1949 da yürürlüğe giren 309 numaralı, 28 Ocak 1950 de yürürlüğe giren 12 numaralı ve 1 Şubat 1950 de yürürlüğe giren 9 numaralı kabine emrnamelerinin bugünkü tadil edilmiş şekillerine göre şimdiye kadar bahşedilenlerden daha az olmıyan menfaatler tanınmaya devam edecektir.

c) (i) Japonya, 6 Aralık 1941 de Japonya'da mevcut olan edebî ve güzel sanatlar mülkiyet haklarının ve müttefik devletlerinin ve tebaalarının yayınlanmış veya yayınlanmamış eserlerine mütalalık bulunan mezkûr tarihte Japonya'nın dâhil bulunduğu anlaşma ve uzlaşmalar gereğince o tarihten beri Japonya'da doğan veya harb çıkmasaydı doğmuş olacak olan hakların mevcudiyetini, işbu Anlaşma, mukavele veya uzlaşmaların Japon veya ilgili Müttefik Devlet tarafından bir dahilî kanun ile (harbin zuhuru üzerine veya zuhurundan sonra) feshedilmiş veya yürürlükten kaldırılmış olsun veya olmasın o tarihten beri muteber kaldığını, kabul ve tasdik eder.

(ii) Hak sahibinin müracaatına, her hangi bir harç ödemesine veya başka her hangi munzam bir formaliteye lüzum olmaksızın, 7 Aralık 1941 den işbu Andlaşmanın ilgili Müttefik Devlet ile Japonya arasında yürürlüğe girmesine kadar geçen devre, işbu hakların normal yürürlük müddetinden indirilecek ve ilâveten altı aylık munzam bir süre eklendikten sonra, işbu devre, müellifin Japonya'da tercüme hakkı alabilmesi için bir edebî eserin Japoncaya tercüme edilmiş olması gereken zamandan indirilecektir.

Madde — 16.

Japonya'nın harb esiri iken ağır muamelelere mâruz kalmış olan Müttefik silâhlı kuvvetleri mensuplarına tazminat ödemek istediğinin delili olarak Japonya, harb esnasında tarafsız kalan veya Müttefik Devletlerden her hangi biriyle harb halinde bulunmuş olan memleketlerde kendisine veya tebaasına ait matlubatı veya, dilerse, bu kabîl matlubatın muadilini Milletlerarası Kızılhaç Komitesine devredecek ve komite de bu matlubatı tasfiye ile bundan elde edeceği parayı, eski harb esirlerinin ve ailelerinin istifadesi için, âdilâne sayacağı bir esasa göre, gerekli millî kurullara dağıtacaktır. İşbu Andlaşmanın 14 ncü maddesinin (a) 2 (II) fıkrasının (ii) ilâ (v) bendlerinde sayılan matlubat neveleri ve keza Andlaşmanın ilk yürürlüğe girdiği tarihte Japonya'da mukim bulunmayan Japonyalı hakiki şahısların matlubatı, devir muamelesinden istisna edilecektir. Bu maddenin devri hakkındaki hükmünün, halen Japon malî müesseselerinin tasarrufunda bulunan 19770 aded Milletlerarası Tediye Bankası hisselerine tatbik edilmeyeceği de keza kabul edilmiştir.

Madde — 17.

a) Müttefik Devletlerden her hangi birisinin isteği üzerine Japonya Hükümeti, o Müttefik Devlet tebaasının mülkiyet haklarına taallük eden dâvalarda Japon ganimet mahkemelerinin verdiği her hangi bir hükmün veya kararın devletler hukuku hükümlerine tevfiikan yeniden gözden geçirilmesini veya muhakemesinin iadesini sağlayacak ve, isdar olunan ilâmlar ile verilen kararlar da dâhil olmak üzere, bu dâvaların tutanaklarını da ihtiva eden bütün belgelerin örneklerini ibraz edecektir. Böyle bir gözden geçirmenin veya muhakemenin iadesinin mülkiyet hakkının iadesi lüzumunu gösterdiği her hâdisede 15 ncü madde hükümleri söz konusu emlak hakkında uygulanacaktır.

b) Japonya Hükümeti; Müttefik Devletlerden her hangi birinin tebaasına, 7 Ocak 1941 ile işbu Andlaşmanın yürürlüğe girişi tarihi arasında bu tebaadan her hangi birinin dâvacı veya dâva edilen sıfatıyla dâvasını gereği gibi teşrih edememiş olduğu her hangi bir dâvada bir Japon mahkemesi tarafından verilmiş her hangi bir kararın tekrar gözden geçirilmesi zmnında yetkili Japon makamları nezdinde işbu Andlaşmanın ilgili Müttefik Devlet ile Japonya arasında yürürlüğe girişinden itibaren bir yıl içinde dilekte bulunmak imkânını veren gerekli tedbirleri alacaktır. Japonya Hükümeti, bu yolda bir karar yüzünden tebaanın mutazarrır olduğu hallerde, hakkında karar verilmesinden önceki durumunun iadesini veya ona, mevcut şartlara göre, hakka ve nasfete uygun bir tavizde bulunulmasını sağlayacaktır.

Madde — 18.

a) Harbden önce mevcut taahhüt ve sözleşmelerden (tahvilâ: dâhil) veya iktisap edilmiş haklardan doğan ve Japonya Hükümeti veya tebaası tarafından Müttefik Devletlerden birinin Hükümetine veya tebaasına veya Müttefik Devletlerden birinin Hükümeti veya tebaası tarafından Japonya Hükümetine veya tebaasına tediyesi gereken para borçlarını ödemek vecibesinin, araya harb hali girmiş olmasından müteessir olmayacağı kabul ve tasdik edilmiştir. Zarar veya hasara yahut eşhasın yaralanma veya ölümüne mütaallik olarak, menşei harb halî mevcut olmadan önce mevcut bulunan ve bir Müttefik Devlet Hükümeti tarafından Japonya Hükümetine veya Japonya Hükümeti tarafından bir Müttefik Devlet Hükümetine ilk defa veya yeniden yapılabilecek müracaatların haklı olup olmadığını incelemek mükellefiyetine de, araya harb halinin girmiş olmasından dolayı hâle gelmiş sayılmıyacaktır. Bu fıkra hükümleri, 14 ncü madde ile bahşedilen haklara hiç bir veçhile halel getirmez.

b) Japonya; Hükümetinin harbden önceki haricî borçları ile hükmi şahısların, Japon Devletin mesul olduğu bilâhara ilân olunan borçların lan kendisine düşen vecibeleri kabul ve tasdik eyliyerek işbu borçlara mütaallik ödemelere tekrar başlamak üzere alacaklıları ile yakın bir tarihte müzakerata girişmek, harbden önceki devreye ait başka iddialar ve vecibeler hakkındaki müzake-

ratı iletirmek ve bu husus için gereken paraların transferini kolaylaştırmak niyetinde olduğunu beyan eder.

Madde — 19.

a) Japonya, harb yüzünden veya harb hali icabı olarak alınan tedbirler yüzünden Japonya'nın ve Japon tebaasının Müttefik Devletler ve tebaaları aleyhinde her türlü iddia ve metalibatından ve keza, işbu Andlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce Japon toprağında Müttefik Devletlerden her hangi birine mensup arkerî kuvvetlerin veya resmî makamların mevcudiyet, harekât ve icraatından doğan metalibattan feragat eder.

b) Yukardaki feragat 1 Eylül 1939 ile işbu Andlaşmanın yürürlüğe girişi tarihi arasında Müttefik Devletlerden her hangi birinin Japon gemileri hakkında aldığı tedbirlerden ileri gelen bilûmum metalibata, ve keza Müttefikler elindeki Japon harb esirleri ile enterne edilen sivil-ler dolayısıyla ortaya çıkan bütün borçlara ve metalibata şâmil olup, Müttefik Devletlerden her hangi birinin 2 Eylül 1945 ten sonra ısdar ettiği kanunlarda sarahaten tanınmış olan Japon metalibatına şâmil değildir.

c) Karşılıklı feragat şartıyla, Japonya Hükümeti, Almanya'ya ve Alman tebaasına karşı serdedilen bütün metalibattan (borçlar dâhil) hükümetlerarası metalibat ve harb esnasındaki kayıp ve zararlara müstenit metalibata şâmil olmak ve (a) 1 Eylül 1939 dan önce yapılan sözleşmelerle ilgili metalibat ve yine aynı tarihten evvel iktisap olunan haklar ve (b) 2 Eylül 1945 ten sonra Japonya ve Almanya arasındaki ticari ve malî münasebetlerden ileri gelen metalibat bundan istisna edilmek üzere kendisi ve Japon tebaası namına feragat eder. İşbu feragat, Andlaşmanın 16 ncı ve 20 ncı maddeleri gereğince alınan tedbirlere hâlel vermiyecektir.

d) Japonya, işgal süresi içinde işgal makamlarının direktifleri altında veya bunlar neticesinde yapılan veya o zaman Japon kanunları tarafından teviz olunan bütün fiil ve ihmallerin muteber olduğunu kabul ettiği gibi, bu fiil ve ihmaller yüzünden Müttefik tebaasına hukuki veya cezai mesuliyet tahmil eden bir teşebbüse geçmiyecektir.

Madde — 20.

Japonya; Japonya'daki Alman matlubatının, 1945 tarihli Berlin Konferansı zabıtnamelerine ait Protokol gereğince mezkûr matlubat üzerinde tasarrufa yetkili olan Devletler tarafından kararlaştırıldığı veya karşılaştırılacağı şekilde tasarrufu sağlamak için her türlü gerekli tedbiri alacak, ve mezkûr matlubat hakkında nihai karara değin o matlubatın muhafaza ve idaresinden sorumlu olacaktır.

Madde — 21.

İşbu Andlaşmanın 25 ncı maddesi hükümlerine rağmen, Çin'in 10 ncü maddedeki ve 14 ncü maddenin 2 (a) fıkrasındaki menfaatlerden ve Kore'nin de Andlaşmanın 2, 9 ve 12 ncı maddelerindeki menfaatlerinden faydalanması kabul edilmiş olacaktır.

Fasıl : VI

İhtilâfların hallü fash

Madde — 22.

İşbu Andlaşmanın taraflarından her hangi birinin fikrince Andlaşmanın yorumlanmasında veya uygulanmasında bir anlaşmazlık çıkmış ve hususi bir şikâyet mahkemesine müracaat suretiyle veya müştereken kabul olunan başka bir vasıta ile hallü fasl edilememiş ise, bu anlaşmazlık Andlaşmanın taraflarından her hangi birinin isteği üzerine, karar verilmesi zımında, Milletler-

arası Adalet Divanına arz edilecektir. Japonya ile Müttefik Devletlerden Milletlerarası Adalet Divanı Statüsüne henüz katılmamış bulunanlar işbu Andlaşma kendi taraflarından tasdik edildiği sırada ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 15 Ekim 1946 tarihli kararına tevfikân, divan grefyesine, bu maddede istihdaf edilen mahiyetteki bütün anlaşmazlıklar hususunda Divanın kazasını, hususi bir anlaşma olmaksızın kabul ettiklerine dair umumi bir beyanname tevdi edeceklerdir.

Fasıl : VII

Nihai hükümler

Madde — 23

a) İşbu Andlaşma; Japonya dâhil olmak üzere, imzalayan Devletler tarafından tasdik edilecek ve tasdiknameler Japonya tarafından ve başlıca işgal devleti sıfatıyla Amerika Birleşik Devletleri dâhil olmak üzere aşağıdaki Devletlerin (Amerika Birleşik Devletleri, Avusturalya, Kanada, Seylân, Fransa, Endonezya, Holânda Kırallığı, Yeni Zelânda, Pâkistan, Filipin Cumhuriyeti, Büyük Britanya ve Şimalî İrlânda Birleşik Kırallığı) çoğunluğu tarafından tevdi olunduğunda tasdik etmiş olan bütün Devletler için yürürlüğe girecektir. İşbu Andlaşma onu bilâhara tasdik edecek olan her devlet için, tasdiknamenin tevdi tarihinde yürürlüğe girecektir.

b) Andlaşma Japonya tarafından tasdiknamenin tevdi tarihini takip eden 9 ay içinde yürürlüğe girmeyeceği takdirde onu tasdik etmiş olan her hangi bir devlet, Japonya tarafından sunulan tasdiknamenin tevdi tarihini takip eden üç yıl içinde, Japonya Hükümetine ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine tebligatta bulunmak suretiyle Andlaşmayı kendisi ile Japonya arasında yürürlüğe koyabilecektir.

Madde — 24.

Bütün tasdiknameler Amerika Birleşik Devletlerine tevdi olunacak ve Amerika Birleşik Devletleri 23 ncü maddenin (a) fıkrası gereğince, bu tevdielerin her birinden ve Andlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden ve 23 ncü maddenin (b) fıkrası gereğince yapılan her hangi bir tebliğden bütün mümzi Devletleri haberdar edecektir.

Madde — 25.

İşbu Andlaşma bakımından Müttefik Devletlerden maksat Japonya ile harb halinde bulunan Devletler veya önce 23 ncü maddede zikredilen bir Devletin ülkesinden bir cüzünü teşkil etmiş olan her hangi bir Devlettir. Ancak, ilgili Devletin işbu Andlaşmayı imzalamış ve tasdik etmiş olması şarttır. 21 ncü maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, işbu Andlaşma burada tarif edildiği şekilde bir Müttefik Devlet olmıyan her hangi bir Devlete bir hak, sıfat veya menfaat bahşetmeyecek; ve Japonya'nın her hangi bir hakkı, sıfatı veya menfaati, Andlaşmanın her hangi bir hükmü ile, mezkûr tarife uygun şekilde bir Müttefik Devlet olmıyan bir Devlet lehine azaltılmış veya ihlâl edilmiş sayılmıyacaktır.

Madde — 26.

Japonya, 1 Ocak 1942 tarihli Birleşmiş Milletler Beyannamesini imzalayan veya bu beyannameye katılmış olan ve Japonya ile harb halinde bulunan her hangi bir Devlet ile, veya 23 ncü maddede zikredilen bir Devletin topraklarından bir parçasını teşkil etmekle beraber işbu Andlaşmayı imzalamıyan her hangi bir Devlet ile, işbu Andlaşmada münderic şartların aynı veya esas itibariyle aynı olan şartlar dairesinde iki taraflı bir Barış Andlaşması akdetmeye hazır buluna-
caktır. Ancak Japonya'ya terettüp eden bu mükellefiyet işbu Andlaşmanın ilk yürürlüğe girme-

sinden üç yıl sonra sâkit olacaktır. Japonya her hangi bir Devlet ile bir barış uzlaşması veya harb metalibatına dair bir uzlaşma yaparak mezkûr Devlete işbu Andlaşmada derpiş olunanlardan daha büyük menfaatler bahşederse, aynı menfaatler işbu Andlaşmaya taraf olan Devletlere de teşmil edilecektir.

Madde — 27.

İşbu Andlaşma Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Evrak Hazinesine tevdi olunacak, ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti her mûmzi Devlete Andlaşmanın tasdikli bir örneğini verecektir.

Bunu teyiden aşağıda imzaları bulunan Temsilciler işbu Andlaşmayı imzalamışlardır.

1951 yılı Eylül ayının bu 8 nci günü San - Fransisko'da hepsi aynı derecede muteber olmak şartıyla İngilizce, Fransızca ve İspanyolca dilleri ile Japonca olarak yapılmıştır.

PROTOKOL

Aşağıda imzası bulunan ve işbu maksat için usulüne göre salâhiyettar kılınmış kimseler Japonya ile sulhün teessüsü üzerine sözleşmeler, vâde ve müruruzaman müddetleri, kabili ciro senetler meselesiyle sigorta mukaveleleri meselesini tanzim gayesine mâtuf aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır:

Sözleşmeler - Vâde ve müruruzaman müddetleri ve kabili ciro senetler

A) Sözleşmeler:

1. İcrası için kısım F de târif edildiği üzere muhasım durumuna geçen taraflar arasında teması icabettiren her hangi bir sözleşme aşağıda 2 ve 3 ncü fıkaralarda zikredilmiş bulunan istisnalar mahfuz kalmak şartıyla, mevzu bahis taraflardan her hangi birinin muhasım duruma geçtiği andan itibaren münfesh olmuş addedilecektir.

Bununla beraber, bu kabilden bir infisah bugün imzalanmış bulunan bu barış Andlaşmasının 15 ve 18 nci maddeleri hükümlerini haleldar etmiyeceği gibi taraflardan her hangi birisini, mahsuben kabul etmiş olup karşılığını ifa etmediği avans veya tediyelelerin natık olduğu meblâğı iade etmek vecibesinden kurtarmıyacaktır.

2. Yukarda 1 nci maddede serdedilen hükümlere bakılmaksızın herhangi bir sözleşmenin tecezzi kabul edebilen ve icrası için kısım F de tarif edildiği üzere muhasım duruma geçen mezkûr taraflar arasında teması icabettirmeyen kısımları fesihten istisna edilecek ve bugün imzalanan Barış Andlaşmasının 14 ncü maddesinde munderiç hakları haleldar etmeksizin yürürlükte kalacaktır. Herhangi bir sözleşmenin hükümleri bu şekilde tecezzi kabul etmediği hallerde Sözleşmenin tamamı münfesh olmuş addedilerek. Yukardaki hükümler, bu Protokolün mûmzilerinden olup işbu Barış Andlaşmasına göre Müttefik Devlet addedilen ve Sözleşmenin kendisi veya Sözleşmede taraflar üzerinde kaza yetkisi bulunan Devletçe vaz'edilmiş kanunlara, nizamnamelere ve talimatnamelere, ve Sözleşmenin hükümlerine tâbi olacaktır.

3. Kısım A daki her hangi bir husus muhasımlar arasındaki bir Sözleşmeye tevfiikan kanuni olarak icra edilmiş muameleleri gayrimuteber kılacak şekilde mütalâa edilmeyecektir. Şu şartla ki: mezkûr muameleler alâkadar Hükümetin verdiği yetkiye binaen icra edilmiş ve bu Hükümet işbu Protokolün mûmzilerinden olup bu Barış Andlaşmasına göre Müttefik Devlet addedilmiş olsun.

4. Yukardaki hükümlere bakılmaksızın, sigorta ve Reasürans Sözleşmeleri işbu Protokolün D ve E kısımları hükümlerine tevfiikan muamele göreceklerdir.

B) Vâde ve müruruzaman müddetleri :

1. Harb hali sebebiyle kanuni harekete tevessül etmeye veya haklarını korumak için gerekli formaliteleri yerine getirmeye imkân bulamamış olan işbu Protokol müzileri tebaalarının alâkadar olduğu hallerde bütün müruruzaman müddetleri veya harekete geçme hakkının yahut şahıslara veya mameleke tesir eden münasebetlerle ilgili olarak koruyucu tedbirler almak hakkının tahdidi mevzuunda, bu müddetlerin harbin zuhurundan evvel veya sonra cereyana başlamış olduğuna bakılmaksızın, bir tarattan Japon ülkesinde, diğer tarattan Japonya'ya mutekabiliyet esası üzerinden bu paragrafın hükümlerinden faydalanmak hakkını tanıyan müzilerin ülkesinde harbin devamınca inkıtaa uğramış nazariyle bakılır. Bu müddetler, bugün imzalanan Barış Andlaşmasının yürürlüğe girmesiyle tekrar cereyana başlayacaktır. Bu paragrafın hükümleri, faiz veya temettü kuponlarının ibrazı, veya çekilme suretiyle yahut her hangi bir sebeple tesviyesi meşrut senetlerin tesviye olunmak üzere ibrazı için tesbit olunmuş müddetler hakkında tatbik edilecektir. Şu şartla ki : Kupon ve senetlere ait müddetler, kupon veya senet hâmillerine yapılacak tediye için paranın hazır olduğu tarihten itibaren cereyana başlayacaktır.

2. Harb esnasında her hangi bir hareketin icra edilmemesi veya bir formalitenin yerine getirilmemiş olması sebebiyle Japon ülkesinde, işbu Barış Andlaşması müzilerinden olup Andlaşmaya göre Müttefik Devlet addedilen Devletlerden birinin tebaasının zararına olarak, icra tedbirleri ittihaz edilmiş olan hallerde Japonya Hükümeti, ihlâl edilmiş bulunan hakları iade edecektir. Bu hakların iadesi imkânsız veya nısfete mugayir olacak ise Japonya Hükümeti alâkadar müzî Devlet tebaasının icabı hale göre haklı ve âdil bir tazminat almasını temin edecektir.

C) Kabili ciro senetler :

1. Muhasımlar arasında harbden evvel tanzim edilmiş kabili ciro senetlerden hiçbirini, derpiş edilmiş bulunan müddet içinde kabul veya tediye için ibraz edilmemiş veya keşide edenlere veya ciroculara ademikabul veya ademitediye keyfiyeti vaktinde ihbar olunmamış veya senedin protesto edilmemiş olması sebebiyle yahut harb esnasında her hangi bir formalitenin yapılmamış olmasından dolayı gayrimuteber addedilmiyecektir.

2. Bir kabili ciro senedin kabul veya tediye için ibraz edilmesi veya keşideciye veya cirocuya ademikabul veya ademitediye ihbarının yapılması veya senedin protesto edilmesi için icabeden müddet harb esnasında sona ermiş ve senedi ibraz veya protesto etmesi veya ademikabul yahut ademitediye ihbarında bulunması lâzımgelen taraf harb dolayısıyla böylece hareket edememişse, ibrazın, ademitediye veya ademikabul ihbarının veya protestonun yapılabilmesini mümkün kılmak üzere, bugün imzalanan Barış Andlaşmasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren cereyana başlamak ve üç aydan az olmamak üzere bir zaman süresi fâyin edilecektir.

3. Eğer bir kimse harbden evvel veya harb içinde, bilâhara muhasım duruma geçmiş bir kimse tarafından kendisine karşı girişilmiş bir taahhüt neticesi olarak bir kabili ciro senet tahtında bâzı vecibeler yüklenmiş ise, taahhüt sahibi harbin zuhuruna rağmen, mezkûr vecibelerden dolayı bu kimseye karşı tazmin mükellefiyetiyle bağlı kalacaktır.

D) Tarafların muhasım duruma geçtikleri tarihten evvel nihayete ermemiş bulunan Sigorta ve Reasürans sözleşmeleri (Hayat sigortalarından gayri) :

1. Sigorta Sözleşmeleri, tarafların birbirine muhasım duruma geçmiş olmalarıyla münfesih olmuş addedilmiyecektir. Şu şartla ki: Riziko tarafların muhasım duruma geçtikleri tarihten evvel işlemeye başlamış ve yine mezkûr tarihten evvel sigortalı prim olarak ödenmesi gereken paraları ödemiş veya Sözleşmeye tevfikan sigortanın muteber olması veya muteber kalması için gereken muameleyi yapmış bulunsun.

2. Yukarıda zikredilmiş maddede tevfikan yürürlükte kalanlardan gayri sigorta sözleşmeleri keensilemyekûn addedilecek ve bu sözleşmelerin icrası zmnında ödenen bütün paralar iade edilecektir.

3. Aşağıda sarıh olarak zikredilenler hariç, Reasürans Anlaşmaları ve diğer Reasürans Sözleşmeleri, tarafların birbirine muhasım duruma geçtikleri tarihte nihayete ermiş addedilecek ve o tarih-

ten itibaren bütün devir ve ferağlar iptal edilecektir. Şu şartla ki : Bir Deniz Reasürans Anlaşması tahtında tanzim edilmiş bulunan seyahat poliçelerine mütaallik devir ve ferağlar, rizikonun son bulmasını gerektiren hal ve şartlara tevfikana tabii olarak sona erinceye kadar tamamiyle muteber kalmış addedileceklerdir.

4. Riziko işlemeye başlamış ve prim olarak ödenmesi gereken bütün paralar ödenmiş veya reasüransın muteber olması veya muteber kalması için icabeden muameleler yapılmış veya yapılmasına usulü dairesinde tevessül olunmuş bulunan ihtiyari Reasürans Sözleşmeleri tarafların muhasım duruma geçtikleri tarihe kadar, Reasürans Sözleşmesi başka bir hal sureti göstermedikçe, tamamiyle muteber ve bu tarihte son bulmuş addedilecektir.

Şu şartla ki: Seyahat poliçeleriyle ilgili bu kabilden ihtiyari Reasüranslar, rizikonun son bulmasını gerektiren hal ve şartlara tevfikana tabii olarak hitama erinceye kadar muteber kalmış addedileceklerdir. Keza bu şartlar cümlesinden olarak Sigorta Sözleşmesiyle ilgili olarak yukarıda madde 1 e göre muteber addedilen ihtiyari Reasüranslar, ana sigorta hitam buluncaya kadar tamamiyle yürürlükte kalmış sayılacaktır.

5. Yukarıdaki maddede mevzu bahis edilmiş olanlardan gayri ihtiyari reasürans sözleşmeleri ve fahiş zarar esasına istinat eden fahiş zarar reasürans sözleşmeleri ile dolu reasürans sözleşmeleri (ihtiyari olsun veya olmasın) keenlemeyekûn addedilecek ve mezkûr sözleşmelerin icrası zımında ödenmiş bulunan paralar iade edilecektir.

6. Reasürans Anlaşması veya diğer reasürans sözleşmelerinde başka bir hal sureti gösterilmedikçe, primler prorata temporis esasına göre ayarlanacaktır.

7. Sigorta ve reasürans sözleşmeleri (Reasürans anlaşmaları gereğince yapılmış devri ferağlar dâhil), Taraflardan birinin tebaası bulunduğu her hangi bir devletin veya müttefiklerinin yahut onunla iş birliği yapmış devletlerin harb hareketlerinin sebep olduğu zarar ve iddialarını ihtiva etmiyor addedilecektir.

8. Bir sigortanın harb esnasında ilk sigorta edenden bir başkasına devredildiği veya tamamı reasüre olduğu hallerde devir veya reasürans, ister rıza, ister idari veya teşriî bir tedbir ile iera edilmiş olsun, tanınacak ve ilk sigortalıyanın mesuliyeti devrin veya reasüransın vâkı olduğu tarihten itibaren nihayete ermiş addedilecektir.

9. İki aynı Taraf arasında birden fazla reasürans anlaşması veya başkaca reasürans sözleşmesi mevcut olduğu hallerde aralarında bir hesap ayarlaması yapılacak ve nihai bir bilânço tesis etmek üzere (üzerinde mutabık kalınmış, halen mevcut kayıpları da ihtiva edecek şekilde) ütüla farklar ve bu sözleşmelerden birinin icabı olarak bir Tarafın öbür Tarafa borçlu olduğu bütün paralar veya yukarıdaki hükümlerden her hangi birine göre ödenmesi gerekebilecek bütün paralar hesaba dâhil edilecektir.

10. Taraflardan hiçbirisi, Tarafların birbirine muhasım duruma geçmelerinden ötürü, primlerin, tazminatın veya farkların tesbitinde vâkı olmuş veya vâkı olacak bir gecikme sebebiyle her hangi bir faiz ödemiyecektir.

11. İşbu Protokolün bu bölümünde zikri geçen her hangi bir husus bugün imzalanan Barış Anlaşmasınının 14 ncü maddesinin sağladığı hakları her hangi bir suretle haleldar etmiyecek ve bunlara tesir etmiyecektir.

E) Seyahat sigortası mukaveleleri :

Harb esnasında bir sigortanın, ilk sigortalıyan tarafından diğer bir sigortalıyana devir veya bunun tamamı reasüre edildiği hallerde, eğer bu muameleler Japon idari veya kazai makamlarının talebi üzerine yapılmışsa sigortanın transferi veya reasüre edilmesi muteber sayılacak ve ilk sigortalıyanın mesuliyeti transferin veya reasüransın yapıldığı tarihte son bulmuş addedilecektir.

F) Hususi hükümler :

Bu protokolün istihdaf ettiği maksatlar için, hakiki ve hükmi şahıslar, bu şahısların veya sözleşmelerin tâbi bulunduğu kanunlar, nizamlar ve talimatlar icabı olarak aralarında ticaretin gayrikanuni sayıldığı tarihten itibaren birbirine muhasım duruma geçmiş addedileceklerdir.

Nihai madde

İşbu Protokol Japonyanın ve bugün Japonya ile imzalanan Barış Andlaşmasına imza koyan her hangi bir Devletin imzasına açık olup, işgal ettiği meseleler mevzuunda Japonya ile bu Protokolü imzalamış olan her devlet arasındaki münasebetlere, Japonya ile bu devletin mezkûr Barış Andlaşması ile karşılıklı olarak bağlandıkları tarihten itibaren tatbik edilecektir.

Bu protokol Amerika Birleşik Devletler Hükümeti arşivlerine tevdi edilecek ve bu Hükümet, her mümzi devlete bunun tasdikli bir örneğini sağlayacaktır.

No. 119

Beyanname

Bugün imzalanmış olan Barış Andlaşması münasebetiyle Japonya Hükümeti aşağıdaki beyanda bulunur :

Japonya; Müttefik Devletlerden her hangi birinin yetkilendirildiği bir komisyona, murahhas heyetine veya sair teşekküle Japon toprağındaki harb mezarlarını, mezarlıklarını ve âbidelerini teşhis etmek, bunların listesini yaparak bu yerleri muhafaza veya tanzim etmek hakkını tanıyacak. sayılan teşekküllerin işini kolaylaştıracak ve yukarda zikredilen harb mezarları, mezarlıkları ve âbideleri hususunda ilgili Müttefik Devlet ile veya bu Devletçe yetkilendirilmiş her hangi bir komisyon, murahhas heyeti veya başka teşekkül ile lüzumlu görülebilecek anlaşmaların akdi için müzakerelere girişecektir.

Japonya, Müttefik Devletlerin topraklarında mevcut olması muhtemel ve korunması matlup olan Japon harb mezarları ile mezarlıklarının bakımı için tedbir alınmak üzere, Müttefik Devletlerin Japonya Hükümeti ile müzakerelere girişeceğine güvenir.

No. 119

Ta. 15 . XI . 1951

Beyanname

Japonya Hükümeti, bugün imzalanmış olan Barış Andlaşması münasebetiyle aşağıdaki beyanda bulunur :

1. Mezkûr Barış Andlaşmasında hilâfı derpiş edilmiş olması hali müstesna, Japonya, bugün yürürlükte olup 1 Eylül 1939 tarihinde Japonya'nın dâhil bulunduğu çok taraflı milletlerarası anlaşmalardan kâffesinin tam muteberliğini tanır ve işbu Andlaşmanın ilk olarak yürürlüğe girmesi ile, mezkûr anlaşmalar tahtındaki bütün haklarını tekrar kullanmaya ve vecibelerini deruhde etmeye başlayacağını beyan eyler. Ancak, her hangi bir anlaşmaya iştirak, Japonya'nın, 1 Eylül 1939 tarihinde veya daha sonraki bir tarihte, âza olmaktan çıktığı milletlerarası bir teşekkülde âzalığı icabettiriyorsa, işbu fıkranın hükümleri Japonya'nın ilgili teşekkül âzalığına tekrar kabul edilmesine bağlı olacaktır.

2. Japonya Hükümeti, mümkün olan en kısa zaman zarfında ve Barış Andlaşmasının ilk olarak yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir sene içinde, aşağıdaki milletlerarası anlaşmalara resmen iltihak etmek niyetindedir:

1. Uyuşturucu maddelere dair 23 Ocak 1912, 11 Şubat 1925, 19 Şubat 1925, 13 Temmuz 1931, 27 Kasım 1931 ve 26 Haziran 1936 tarihli Anlaşma, Sözleşme ve protokolleri tadil eden 11 Aralık 1946 tarihli Lake Success İmza Protokolü;

(2) 11 Aralık 1946 da Lake Succes'de imzalanan Protokol ile tâdil edilmiş olup Uyuşturuca Maddeler İmalini Tahdid ve Tevziini Tanzime dair bulunan 13 Temmuz 1931 tarihli Sözleşmenin şümülü dışındaki uyuşturuca maddeleri milletlerarası kontrol altına vaz'eden 19 Kasım 1948 tarihinde Paris'te imzaya açılmış bulunan Protokol;

(3) 26 Eylül 1927 de Cenevre'de imzalanan yabancı hakem kararlarının tenfizine dair milletlerarası Sözleşme;

(4) 14 Aralık 1928 de Cenevre'de imzalanan iktisadî istatistiklere dair Milletlerarası Sözleşme ve Protokol, ve iktisadî istatistiklere dair 1928 tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi tâdil eden ve 9 Aralık 1948 de Paris'te imzalanan Protokol,

(5) 3 Kasım 1923 te Cenevre'de imza edilen gümrük formalitelerinin sadeleştirilmesine dair Milletlerarası Sözleşme ve imza Protokolü;

(6) 2 Haziran 1911 de Vaşington'da, 6 Kasım 1925 te Lâhey'de ve 2 Haziran 1934 te Londra'da tâdil edilen, Eşya için Sahte Menşe gösterilmesini önlemeye mahsus 14 Nisan 1891 tarihli Madrit Anlaşması,

(7) 12 Ekim 1929 da Varşova'da imzalanan Milletlerarası Hava Nakliyatı ile ilgili bâzı kaidelerin tevhidine mahsus Sözleşme ve mütemmim Protokol;

(8) 10 Haziran 1948 de Londra'da imza için açılmış bulunan Denizde Hayatın Emniyetine dair Sözleşme;

(9) Harb Kurbanlarının korunmasına dair 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri.

3) Japonya Hükümeti keza; (a) 7 Aralık 1944 de Şikago'da imza için açılmış bulunan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesine iştirak etmek ve, Japonya mezkûr Sözleşmeye bir taraf olarak dâhil olur olmaz, yine 7 Aralık 1944 de Şikago'da imza için açılmış bulunan Milletlerarası Hava Servisleri Transit Anlaşmasını kabul etmek ve (b) 11 Ekim 1947 de Vaşington'da imza için açılmış bulunan Dünya Meteoroloji Tesekkülü Anlaşmasına iştirak etmek üzere işbu Barış Andlaşmasının ilk yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde müracaatta bulunmak niyetindedir.

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 13 . V 1952 ve 1/316

Bu kanunun lânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 11 V 1952 ve 4/179

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa

: 12 217

11 465

15 67:68,182:183,186,189,194,215:218

[Birleşim 68,71 — 161 sıra sayılı Basmayazı 68 nci Birleşim Tutanağına bağlıdır.]